

Openbaar

Zaaknummer: 336851

Informatienota voor de Gemeenteraad

Antwoord op schriftelijke vragen CDA Wijchen: Antwoord op vragen over leesbevordering en bibliotheek

Collegedatum: 24 februari 2026

Kernboodschap

Het college vindt leesbevordering belangrijk en ziet de bibliotheek als een belangrijke partner. Het verruimen van het gratis lidmaatschap en het mogelijk afschaffen van boetes verlagen drempels, maar leiden niet automatisch tot beter lezen. Tegelijkertijd staat het lezen van boeken in de vrije tijd onder druk door veranderingen in mediagebruik. Mensen lezen niet minder, maar op een andere manier en via verschillende, vaak digitale, platforms. Daarom zet het college in op een brede aanpak, samen met scholen, ouders en de bibliotheek. Financiële keuzes, zoals een gratis abonnement voor alle inwoners, vragen om duidelijke politieke afwegingen.

Eerdere besluiten

Datum	Korte omschrijving eerder genomen besluit (vermeld zo mogelijk het zaaknummer/documentnummer)
29/10/2022	Informatienota Leesoffensief Wijchen (Z/22/077886)
30/05/2024	Beleidsvisie bibliotheekwerk 2025-2028 Wijchen (Z/24/235710)

Antwoord van het college

In navolgende tekst beantwoorden wij de gestelde vragen

1. Heeft het college inzicht in het aantal jongeren tot 18 jaar dat momenteel lid is van de bibliotheek? Heeft het college daarnaast inzicht in het aantal jongvolwassenen dat vanaf 1 januari tot hun 27e jaar gratis lid kan blijven van de bibliotheek? Wat verwacht het college van de verruiming van het gratis lidmaatschap?

Antwoord

Het college heeft inzicht in deze aantallen.

- Er zijn momenteel 184 jongeren van 17 jaar die automatisch gratis lid blijven wanneer zij 18 worden.
- In de leeftijdsgroep 18 tot en met 27 jaar zijn er 59 leden.
Daarvan zijn 21 nieuwe leden, een stijging van 36%.

De bibliotheek verwacht dat het aantal leden tot en met 27 jaar de komende jaren blijft groeien.

Het college ziet de verruiming van het gratis lidmaatschap vooral als een manier om de drempel naar de bibliotheek te verlagen. Het college merkt daarbij op dat lidmaatschap

op zichzelf niet automatisch leidt tot meer of betere leesvaardigheid, maar wel een belangrijke basis vormt. Ook de leescultuur thuis is belangrijk. Ouders en mensen in de directe omgeving geven het goede voorbeeld en moedigen lezen aan. Dat heeft invloed op het leesgedrag van jongeren en jongvolwassenen. Scholen en de bibliotheek werken samen om leesplezier te vergroten. Leesvaardigheid groeit blijvend als jongeren ook zelf gemotiveerd zijn om te lezen

2.1 Heeft het college inzicht in het actieve gebruik van de bibliotheek door jongeren? Onderneemt het college acties om dit gebruik te stimuleren?

Antwoord

Ja, het college heeft hier inzicht in, vooral via activiteiten en educatieve programma's. In 2025 organiseerde de bibliotheek 48 activiteiten voor jongeren, met in totaal 969 deelnemers. Dit is vier keer zoveel als in 2024. Deze activiteiten vinden vooral plaats in samenwerking met het Maaswaal College en het Pro College, via het programma de Bibliotheek op School.

Voorbeelden van activiteiten zijn:

- bezoeken aan de bibliotheek met schoolklassen;
- schrijversbezoeken;
- leesuren en voorleesprojecten;
- activiteiten rondom digitale vaardigheden.

De bibliotheek verwacht in 2026 opnieuw een sterke groei, met ongeveer 100 activiteiten. Dit komt onder andere door het nieuwe verbeeldingslab, nieuwe spellen zoals Dungeons & Dragons en een intensievere samenwerking met scholen.

2.2 Zo ja, op welke manier doet het college dat?

Het college stimuleert het gebruik van de bibliotheek door jongeren door:

- subsidie te geven aan de bibliotheek;
- programma's te ondersteunen zoals BoekStart, Bibliotheek op School, VoorleesExpress en DoorleesExpress;
- samen te werken met scholen, kinderopvang en de GGD;
- ruimte te geven aan nieuwe activiteiten en ontmoetingsplekken in de bibliotheek.

3.1 Hoe staat het college tegenover het afschaffen van het boetesysteem, in samenspraak met de bibliotheek, zoals ook is gebeurd bij de Openbare Bibliotheek Gelderland Zuid (OBGZ)?

Het college staat positief tegenover het afschaffen van het boetesysteem. Het college deelt de opvatting dat boetes voor sommige inwoners, met name jongeren en gezinnen met minder geld, een drempel kunnen vormen om gebruik te maken van de bibliotheek.

3.2 Zo ja, wat is de verwachte derving aan boete-inkomsten?

Antwoord

De opbrengsten van boetes bedroegen in 2025 circa € 13.700.

De bibliotheek verwacht deze inkomsten zelf te kunnen opvangen. Als de financiële situatie niet ingrijpend verandert, kunnen de boetes naar verwachting per 1 september 2026 worden afgeschaft.

3.3 Verwacht het college dat, als het boetesysteem wordt afgeschaft en de bibliotheek hierdoor inkomsten misloopt, deze inkomsten gecompenseerd moeten worden via de gemeentelijke subsidie?

Antwoord

Nee. Het college verwacht geen extra compensatie via de gemeentelijke subsidie. De bibliotheek heeft aangegeven de derving van boete-inkomsten zelf te kunnen dragen, onder voorbehoud van de definitieve jaarcijfers.

4. Ziet het college kansen om, in samenspraak met de bibliotheek, een abonnementsvorm naar Rotterdams voorbeeld in te voeren voor Wijchen?

Antwoord

Het college ziet inhoudelijk kansen in een abonnementsvorm zoals in Rotterdam, waarbij inwoners gratis een beperkt aantal boeken per jaar kunnen lenen. De ervaringen in Rotterdam zijn positief.

Wel heeft dit duidelijke financiële gevolgen:

- de bibliotheek ontvangt nu ongeveer € 92.000 aan contributie-inkomsten;
- bij invoering van een dergelijk model dalen deze inkomsten naar € 30.000 tot € 40.000;
- dit betekent een structureel tekort van circa € 50.000 per jaar;
- voor 2026 (vanaf 1 september) gaat het om ongeveer € 16.600.

Zonder structurele extra middelen kan dit model niet worden ingevoerd. Als de gemeenteraad bereid is de subsidie structureel te verhogen, wil de bibliotheek dit model graag uitvoeren.